

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/210/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8412207929
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tóth
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8412207929.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tótha a členov senátu JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Mareka Košča v právnej veci žalobcu: POHOTOVOSŤ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného: Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom Bratislava, Župné námestie 13, IČO: 00 166 073, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 21C/426/2012-55 zo dňa 11.11.2013, jednohlasne takto

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa.

N e p r i z n á v a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Poprad rozsudkom č.k. 21C/426/2012-55 žalobu zamietol. Žalovanej náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že podaním z 27.9.2012 v 10-tich veciach sa žalobca proti žalovanej domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy. Vec uznesením z 9.10.2012 bola spojená na spoločné konanie. Žalobca návrh odôvodnil tým, že v rozpore s § 44 ods. 2 Exekučného poriadku č. 233/1995 Z.z.. Exekučný súd nesprávnym úradným postupom nevydal rozhodnutie o udelení poverenia v zákonnej 15-dňovej lehote. Pre porušenie tejto povinnosti žalobca uplatnil právo na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy z dôvodu zbytočných prieťahov v súdnom konaní. Nesprávny úradný postup bol dôsledkom nesústredenej činnosti súdu takej intenzity, ktorá mala za následok zbytočné prieťahy spojené so zásahom do majetkových práv žalobcu. Márnym uplynutím času boli reálne ohrozené očakávania žalobcu na správny postup súdu s tým, že žalobca bol vystavený určitému riziku zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, insolventnosťou povinného. Čo sa týka nemajetkovej ujmy, tu žalobca vychádzal z rozhodnutí Ústavného súdu SR, ktorý považoval sumu 55 Eur za primeranú za každý mesiac omeškania pri nečinnosti exekučného súdu.

Žalovaná so žalobou nesúhlasila. Dňa 23.4.2012 boli doručované prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, pričom už dňa 27.9.2012 boli podané žaloby na súd. Žalobca nedodrжал 6-mesačnú lehotu, počas ktorej mal správny orgán rozhodovať o uplatnenom nároku. Žalobca neposkytol súčinnosť správneho orgánu pri predbežnom prerokovaní k žiadosti a tým zmaril akúkoľvek možnosť predbežného prerokovania náhrady škody so štátom. Žalovaný poukazuje na to, že 15-dňová lehota na vydanie poverenia súdnemu exekútorovi podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku platí len vtedy, ak je návrhu na udelenie poverenia vyhovené. 15-dňová lehota neplatí v prípadoch, keď návrhu na udelenie poverenia nebolo vyhovené. Navyac žalovaná poukazuje na to, že rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva, či Ústavného súdu SR nebolo rozhodnuté o prieťahoch v konaní v sporných veciach. Navyac žalovaný poukazuje na to, že 15-dňová lehota nestačí v mnohých prípadoch

na posúdenie dôvodnosti titulu uplatneného v súdnom konaní. Žalovaný poukázal na premlčanie nároku žalobcu.

Súd posudzoval nárok žalobcu podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, že každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci tak nezákonným rozhodnutím, či nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Podľa § 9 ods. 4 zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takýmto postupom spôsobená škoda. Podľa § 15 ods. 1 zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného predbežným prerokovaním nároku s príslušným orgánom. Podľa § 17 ods. 1, 2 zákona, uhrádza sa skutočná škoda, ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peňazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Súd vo veci konštatoval, že podľa § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch, súd preskúmal žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie, exekučný titul. Ak súd nezistí rozpory v žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, 15 dní od doručenia písomnej žiadosti exekútor, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistil rozpory v žiadosti alebo návrhu exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne.

Súd konštatoval, že námietka premlčania nie je v konaní uplatnená dôvodne. Návrh žalobcu nie je premlčaný. Na druhej strane súd vychádza z toho, že podľa tvrdenia žalobcu, nesprávnym úradným postupom malo dôjsť k existencii prieťahov v súdnom konaní. Súd poukazuje na to, že v namietaných prieťahoch v konaní sa nevedelo žiadne konanie pred Ústavným súdom SR, nevedelo sa ani disciplinárne konanie proti sudcovi a nie je vydané rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva pre prípadné prieťahy v konaní. V konaní o nároku na náhradu škody z nesprávneho úradného postupu nie sú všeobecné súdy oprávnené posudzovať nesprávny úradný postup iného súdu. Súd poukazuje na to, že zachovanie 15-dňovej lehoty podľa Exekučného poriadku je často problém vzhľadom na potrebu vykonania rôznych procesných úkonov vo vzťahu k súdnemu exekútorovi rozhodovať o trovách exekúcie. Vo všeobecnosti nemožno považovať nedodržanie zákonnej lehoty za zbytočné prieťahy v súdnom konaní.

O zbytočných prieťahoch možno hovoriť len v prípadoch vybavovania sťažnosti na prieťahy, o čom rozhoduje Ústavný súd SR. Keďže žalobca neunesol dôkazné bremeno na existenciu nesprávneho úradného postupu, nepreukázaný vznik konkrétnej škody, nedoložil účelne vynaložené náklady na správu pohľadávky z predmetu sporu, potom pre neunesenie dôkazného bremena súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Nestačí len samotné konštatovanie žalobcu, že mu vznikli náklady bez doloženia dôkazov vo výške týchto nákladov a keďže žalobca nepreukázal ani nesprávny úradný postup, z ktorého by odvodzoval svoju nemajetkovú ujmu, preto súd žalobu v celku ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania účastníkov bolo rozhodnuté podľa § 140 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Neúspešný žalobca nemal právo na náhradu trov konania. Žalovanej trovy nevznikli, preto žalovanej nebola priznaná náhrada trov konania.

Proti rozsudku okresného súdu dal odvolanie žalobca. Súd rozhodol o merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. Nie

je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stáva súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo by došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, ktorý mal za následok nesprávnosť súdneho rozhodnutia. Takéto rozhodnutie musí byť zrušené.

Súd sa dopustil nesprávneho úradného postupu, keď nebolo rozhodnuté v zákonom ustanovenej lehote. Žalobca označil ako dôkaz znalecký posudok, pričom súdom bolo znemožnené žalobcovi preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku. Súd nemôže založiť odôvodnenie o zániku nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom na nedôveryhodnosti údajov. Súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. Zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Súd ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základných práv na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný.

Súdom neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vznikajú vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžka konania je ovplyvňovaná mimosúdnyimi faktormi, napr. nárastom ekonomickej trestnej činnosti, rozsahom nevybavenej súdnej agendy a pod. Podľa Štrasburského súdu Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok takým spôsobom, aby vyhovel požiadavkám v čl. 6 ods. 1 zahrňujúce právo na rozhodnutie vecí v primeranej lehote. Vzhľadom na vyššie uvedené žiadal zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec mu vrátiť na opätovné prejednanie.

Krajský súd prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia a zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné potvrdiť ako vecne správne. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a k tomu dodáva:

Žalobca v konaní uplatnil právo na náhradu škody nemajetkovej ujmy v dôsledku nedodržania zákonnej 15-dňovej lehoty na vydanie rozhodnutia o poverení súdneho exekútora vykonaním exekúcie (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku č. 233/1995 Z.z.). Keď § 44 ods. 2 Exekučného poriadku stanoví 15-dňovú lehotu na udelenie poverenia, táto 15-dňová lehota nie je stanovená pre prípady, keď súd nevyhovuje návrhu na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, aj keď sa žalobca domnieva, že aj v takomto prípade by mala platiť 15-dňová lehota na vydanie rozhodnutia o zamietnutí návrhu na vydanie poverenia súdnemu exekútorovi. Z Exekučného poriadku nevychádza táto povinnosť na vydanie rozhodnutia o zamietnutí žiadosti na udelenie poverenia v konkrétnej lehote. Preto nemôže dôjsť ani k porušeniu práva žalobcu do vydania rozhodnutia - urobenie úkonu v zákonom stanovenej lehote. Nemožno konštatovať nesprávny úradný postup podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.

Štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom len v prípadoch, keď takýto nesprávny úradný postup sa preukáže. Ak Exekučný poriadok nedáva lehotu na vydanie rozhodnutia o neudelenie poverenia súdnemu exekútorovi, nemôže sa žalobca domáhať náhrady škody za nedodržanie neexistujúcej zákonnej lehoty, keď nedošlo k porušeniu práv a povinností súdom. Rozhodnutie okresného súdu je správne, pokiaľ nárok žalobcu ako nedôvodný zamietol.

Na druhej strane je potrebné prisvedčiť tvrdeniu žalovaného, že neprislúcha všeobecným súdom v tomto konaní posudzovať prieťahy v súdnom konaní iným všeobecným súdom. Na toto je príslušný Ústavný súd SR, resp. Súdny dvor. Ak neexistuje žiadne zákonné rozhodnutie Ústavného súdu SR, či Súdneho dvora o prieťahu v súdnom konaní v týchto prípadoch, ktoré sú predmetom sporu, potom nie je splnená podmienka na priznanie odškodnenia za tvrdené nedodržanie zákonného postupu zisteného príslušným rozhodnutím súdu - Ústavného súdu SR. Žalovaný poukázal na nedostatok právomocí všeobecných súdov preskúmať efektívnosť a rýchlosť súdnych konaní v konaniach o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. K takémuto preskúmaniu môže dôjsť na Ústavnom súde SR na základe ústavnej

sťažnosti. Nesprávny úradný postup zatiaľ kompetentným orgánom zistený nebol, nebolo ani vydané žiadne rozhodnutie o prieťahoch v súdnom konaní príslušným exekučným súdom.

Odvolať vyčíta súdu prvého stupňa, že nevykonal dokazovanie oboznámením sa so Znaleckým posudkom č. X/F.. Okresný súd mohol považovať tento tzv. znalecký posudok len ako ďalší dôkaz predkladaný žalobcom v konaní, pričom údaje z tohto znaleckého posudku nie sú verifikovateľné. Znalec vychádza výlučne z údajov poskytnutých navrhovateľom. Znalecký posudok je tak bez významu vzhľadom na to, že sám navrhovateľ si zapríčinil neúspech v exekučnom konaní, ak viedol exekúciu na základe nevykonateľného titulu. Uplatnený nárok na náhradu škody vyjadruje len paušálne náklady, aj keď položené tzv. znaleckým posudkom, pričom vykazuje náklady akejkoľvek administratívnej činnosti, nie priamo ku konkrétnemu nároku zo sporu. Nároky na náhradu škody sú skôr hypotetické, pretože vymedzujú všeobecné náklady spojené so správou pohľadávky u žalobcu bez konkrétneho určenia, pričom výška škody v súvislosti s jednotlivými prípadmi porušenia o povinnosti exekučného súdu má predstavovať konkrétnu náhradu materiálnej ujmy u žalobcu. Žalobca nepreukázal príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom, zatiaľ neosvedčeným a vznikom konkrétnej škody.

Čo sa týka nemajetkovej ujmy, žalobca nepreukázal vznik nemajetkovej ujmy v súvislosti s porušením práva, že samotné konštatovanie porušením práva nebude dostatočným zadostučiniením. Výška nemajetkovej ujmy v konkrétnom prípade nie je žalobcom nijak preukázaná, najmä tvrdenému postihu žalobcu nesprávnym úradným postupom, čo by malo vplyv na stratu dôvery v spravodlivosť. Z hľadiska morálnych aspektov z porušenia práva žalobcu, sám žalobca vymáha pohľadávku, ktoré sú často pochybné. Preto nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je u žalobcu pochybný. Odvolací súd potvrdzuje rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne aj z hľadiska tohto pohľadu.

Ak žalobca poukazuje na retroaktivitu pri použití § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., tak odvolací súd konštatuje, že ide o nepriamu retroaktivitu, pretože v ods. 1 je vymedzený nesprávny úradný postup a ods. 2, ktorý je účinný od 1.1.2013, len bližšie definuje posudzovanie nesprávneho úradného postupu súdom, ktorého dôsledkom sú sťažnosti, prípadné disciplinárne konanie, ktoré by konštatoval Ústavný súd SR. Keďže neexistuje žiadne rozhodnutie týkajúce sa sťažnosti na prieťahy v konaní vo veciach, ktoré sú predmetom tohto nároku žalobcu, nie je možné konštatovať nesprávny úradný postup, ktorý je podmienkou na uplatnenie nároku na náhradu škody či nemajetkovej ujmy. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., sa len bližšie rieši otázka posúdenia nesprávneho úradného postupu, ale definovanie nesprávneho úradného postupu je stále len vedené v § 9 ods. 1 zákona účinného aj pred 1.1.2013. Aj táto námietka žalobcu z odvolania nie je dôvodná. Preto odvolací súd nevidí dôvod na zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa v celom konaní. Neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov v konaní, pričom žalovaná si náhradu trov konania nežiadala, preto podľa § 142 ods. 1 O.s.p. úspešnej žalovanej nebola priznaná náhrada trov konania pred súdom prvého stupňa.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 140 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaná si náhradu trov odvolacieho konania nežiadala, preto úspešnej žalovanej nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.